

Vår referens:
EI/SF

Stockholm
2022-09-30

Yttrande över betänkandet ”Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system” (SOU 2022:13)

Maskinentreprenörernas (ME:s) medlemsföretag äger och kör de entreprenadmaskiner och fordon som bygger infrastruktur, anlägger vindkraftsparker, förbereder och underhåller vägar, järnvägar, vatten-, avlopps- och elnät och på så sätt bidrar till Sveriges välfärd och klimatomställning.

ME:s synpunkter på utredningen

ME anser att utredningen har varit för snäv och begränsad för att belysa alla konsekvenser av införandet av ett nytt miljöstyrande system för godstransporter på väg. Det öppnar för fler frågor än svar och ME anser att konsekvensutredningen inte tar upp de mest fundamentala punkterna om avgiftsnivåer och en helhetssyn på tunga vägtrafikens skatter och avgifter.

ME vill lämna följande synpunkter och förslag på komplettering på de delar som utredningen omfattat:

- Instämmer med bedömningen att ett avståndsbaserat system kan vara ett alternativ till nuvarande tidsbaserade system (vägavgift) men att det totala skatteuttaget inte får öka.
- Effekten av avledning av trafik till vägar med sämre bärighet behöver analyseras mer.
- Ett system, viket det än är, bör vara kompatibelt inom EU för att säkerställa att internationella transporter hanteras likartat.
- Det är en förutsättning att införandet av ett tull-/avgiftssystem på godstransporter ger fullständig kontrollmöjlighet över utländska transportörer som fraktar gods i Sverige.
- Föreslår att möjligheten utreds för att svenskregistrerade bilar som körs mindre än en viss årlig körsträcka kan undantas från krav på ombordenhet för mätning av körsträcka/ avgift.
- Föreslår att utreda om ett avgiftstak per fordon/månad/år kan säkerställa att det totala uttaget av skatt inte blir obegränsat.

Avståndsbaserat system i stället för tidsbaserat

ME instämmer med utredningen om att ett avståndsbaserat system för uttag av skatt för tunga godstransporter på väg är ett mer jämlikt och rättvist system än dagens fasta årsavgift som åläggs lastbilar oavsett dess brukandegrad. Ett avståndsbaserat system ger en fördelad kostnad utifrån perspektivet att den som förbrukar också betalar, men det ger dessutom incitament till att minska transporterna givet en viss arbetsuppgift eller uppdrag. Det är fundamentalt att det totala skattetrycket inte ökar.

Maskinentreprenörerna

Adress:
Box 1609, Storgatan 19, 5 tr
111 86 Stockholm

e-post:
svante.floden@me.se
www.me.se

Telefon:
08-762 7069

Medlem i Svenskt Näringsliv

Avledning av trafik – ”smitvägar”

Det finns skäl att ytterligare utreda effekterna med avledning av trafiken som effekt av att vissa vägar inte är avgiftsbelagda. Där möjligheter finns kommer åkerier att optimera sin rutt för bästa ekonomi. Lite längre avstånd, och mer tid ställs mot fasta timkostnader för förare. Det är redan idag känt att framför allt utländska förare pressas till och över gränserna, samt att regler för cabotage förbigås. Kontroll av fordon måste alltså kunna utföras på hela det föreslagna vägnätet, samt enskilda och kommunala vägar för att motverka oseriösa aktörer som kan snedvrída konkurrens.

Samstämmigt och enhetligt system mellan länderna

Utredningen lyfter fram ett antal likande system i andra länder inom EU. Från ME vill vi påpeka att ett system som införs i Sverige ska vara kompatibelt med system i övriga länder, och de s.k. ombordenheterna ska fungera oavsett i vilket land fordonet färdas.

Eftermonterad utrustning i befintlig lastbilspark

Utredningen föreslår att alla fordon som omfattas av systemet ska vara utrustade med en fungerande ombordenhet som alltid ska vara påslagen vid färd på det svenska vägnätet. Den svenska lastbilsparken består av cirka 85 000 fordon. Att utrusta alla dessa med en ombordenhet är tidskrävande och blir ekonomiskt betungande för små företag, varav många endast använder lastbilen i mindre utsträckning. Bilar i befintlig maskinpark, som körs kortare sträckor årligen bör kunna ges en dispens för krav på ombordenhet, eventuellt i kombination med en lägre fast avgift (vägavgift) liknande den som finns idag.

Avgiftstak

I utredningens direktiv framgick tydligt att det totala skatteuttaget från godstransporter inte ska öka med införandet av ett miljöstyrande system, men inte heller ska utredningen föreslå avgiftsnivåer. Utredningen ger ingen analys av hur skatteuttaget säkerställs eller begränsas till motsvarande budgetförsvagning som slopandet av tidsbaserad vägavgift medför.

ME föreslår att konsekvensen av ett avgiftstak för hur mycket ett företag/fordon kan beskattas inkluderas i nästa steg när avgiftsnivåer för ett avståndsbaserat system ska analyseras.

ME är gärna delaktiga i fortsatta diskussioner om hur utredningens initiativ kan omsättas i verkligheten.

Med vänlig hälsning,

Anders Robertsson
VD, Maskinentreprenörerna

Maskinentreprenörerna (ME) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för maskinentreprenörer. ME företräder och stödjer medlemmarna och arbetar för branschens utveckling. Vi verkar för fri företagsamhet och en sund marknadsekonomi och bevakar och påverkar bransch- och arbetsmarknadspolitiska frågor.

ME är remissinstans i branschaktuella ämnen och är en del av Svenskt Näringsliv. ME har drygt 4 000 medlemsföretag med 21 000 medarbetare. Medlemsföretagen utvecklar genom sina tjänster samhällets infrastruktur. Företagen syns varje dag när de utför sina uppdrag för stat, kommun, företag och privatpersoner.